

17.4.2024

A9-0003/99

Predlog spremembe 99

Dragoş Pîslaru

v imenu Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

Poročilo

A9-0003/2024

Lucia Āuriř Nicholsonov

Evropska kartica ugodnosti za invalide in evropska parkirna karta za invalide
(COM(2023)0512 – C9-0328/2023 – 2023/0311(COD))

Predlog direktive

–

PREDLOGI SPREMEMB EVROPSKEGA PARLAMENTA*

k predlogu Komisije

DIREKTIVA (EU) 2024/...
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne ...

o uvedbi evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upořtevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 53(1), člena 62, člena 91 in člena 21(2) Pogodbe,

ob upořtevanju predloga Evropske komisije,

---

* Spremembe: krepki ležeči tisk označuje novo ali spremenjeno besedilo, simbol ■ pa tiste dele besedila, ki so bili rtani.

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,
ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,
ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,
v skladu z rednim zakonodajnim postopkom³,

---

¹ UL C, C/2024/1595, 5.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1595/oj?locale=sl>.

² UL C , , str. .

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne ... (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne ... .

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) **■** Unija temelji na vrednotah človekovega dostojanstva, svobode, **enakosti** in spoštovanja človekovih pravic ter **je** zavezana boju proti diskriminaciji, tudi na podlagi invalidnosti, kot je določeno v Pogodbi o Evropski uniji (PEU), Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU), Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) **in Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov**⁴.
- (2) Unija v členu 26 Listine priznava in spoštuje pravico invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti.
- (3) Vsak državljan Unije ima temeljno pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic ob upoštevanju omejitev in pogojev, določenih s PEU in PDEU ter ukrepi, ki so bili sprejeti za njuno uveljavitev. **V členu 18 Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov sta invalidom med drugim enako kot preostalim priznani pravici do prostega gibanja in svobode pri izbiri prebivališča.**

---

⁴ **UL L 23, 27.1.2010, str. 37.**

- (4) Po mnenju Sodišča Evropske unije je namen državljanstva Unije, da postane temeljni status državljanov držav članic pri uveljavljanju pravice do gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, s čimer tistim, ki so v enakem položaju, omogoča, da se jih na področju uporabe *ratione materiae* PDEU obravnava enakopravno, neodvisno od njihovega državljanstva in brez poseganja v izjeme, ki so izrecno predvidene v zvezi s tem.
- (5) Unija je pogodbenica Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov in je v okviru svojih pristojnosti zavezana njenim določbam, ki so sestavni del pravnega reda Unije. Vse države članice so pogodbenice Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov in so ji zavezane v okviru svojih pristojnosti. ***Čeprav so Unija in vse države članice podpisale in ratificirale Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov, je treba doseči napredek na področju enakosti invalidov tako na ravni Unije kot v vseh državah članicah.***

- (6) *V Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov je določeno, da so invalidi ljudje z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki lahko v povezavi z različnimi ovirami v okolju, upravnimi, tehnološkimi in družbenimi ovirami privedejo do tega, da so obravnavani diskriminatorno.* Namen Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov je *zato* spodbujati, varovati in invalidom zagotavljati polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin *brez kakršne koli diskriminacije* ter spodbujati spoštovanje njihovega prirojenega dostojanstva, *osebne samostojnosti, ki vključuje svobodo izbire, in neodvisnosti posameznikov*, s čimer se zagotovi, da enako kot drugi polno in učinkovito sodelujejo v družbi in so vanjo vključeni. V Konvenciji je priznan tudi pomen *spoštovanja različnosti in sprejemanja invalidov kot dela človekove raznolikosti in humanosti* ter potreba po sprejetju ustreznih ukrepov, da se invalidom zagotovita *enakost možnosti in* dostopnost. *V Konvenciji je navedeno, da so invalidne ženske in deklice žrtve različnih vrst diskriminacije, zato države pogodbenice sprejmejo ukrepe, s katerimi jim zagotovijo polno in enako uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin. V njej so priznane tudi težke razmere, s katerimi se spoprijemajo invalidi, ki so žrtve mnogovrstnih ali hudih oblik diskriminacije zaradi rase, barve, spola, jezika, vere, političnega ali drugega prepričanja, nacionalnega, etničnega ali socialnega izvora, lastnine, rojstva, starosti ali druge okoliščine.*

- (7) Evropski steber socialnih pravic⁵, ki so ga 17. novembra 2017 v Göteborgu skupaj razglasili Evropski parlament, Svet in Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: steber), v načelu št. 3 določa, da ima vsakdo, med drugim ne glede na invalidnost, pravico do enakega obravnavanja in enakih možnosti v zvezi z **zaposlitvijo, socialno zaščito, izobraževanjem ter** dostopom do blaga in storitev, ki so na voljo javnosti, **in da je treba spodbujati enake možnosti nezadostno zastopanih skupin**. Poleg tega steber v načelu št. 17 invalidom priznava pravico do **dohodkovne podpore, ki zagotavlja dostojno življenje**, storitev, ki jim omogočajo udeležbo v družbi, **ter delovnega okolja, prilagojenega njihovim potrebam**.
- (8) **Namen strategije o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, ki je bila sprejeta s sporočilom Komisije z dne 3. marca 2021, je obravnavati različne izzive, s katerimi se spoprijemajo invalidi, in doseči napredek na vseh področjih Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, in sicer tako na ravni Unije kot na nacionalni ravni.**
- (9) Cilj Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta⁶ je izboljšati dostop do nekaterih proizvodov in storitev, in sicer z odpravo in preprečevanjem ovir, ki nastajajo zaradi različnih zahtev glede dostopnosti v državah članicah, ter tako prispevati k povečanju razpoložljivosti dostopnih proizvodov in storitev na notranjem trgu, vključno z dostopom do spletišč in storitev nekaterih javnih služb, ki temeljijo na mobilnih napravah, ter izboljšati dostopnost ustreznih informacij. ■ Poleg tega je cilj Direktive (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta⁷ izboljšati dostopnost spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja.

---

⁵ UL C 428, 13.12.2017, str. 10.

⁶ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

⁷ Direktiva (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja (UL L 327, 2.12.2016, str. 1).

(10) *Poleg tega se v okviru prava Unije zagotavljajo tudi pravica do nediskriminacije pri dostopu do prevoza in druge pravice. Primeri takih pravic vključujejo pravico potnikov invalidov in potnikov z omejeno mobilnostjo do brezplačne pomoči pri potovanju z letalskimi, železniškimi ali vodnimi prevoznimi sredstvi ali z avtobusom, vzpostavljeno z uredbami (ES) št. 1107/2006⁸, (EU) 2021/782⁹, (EU) št. 1177/2010¹⁰ oziroma (EU) št. 181/2011¹¹ Evropskega parlamenta in Sveta. Pravo Unije, zlasti Direktiva 1999/62/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹², državam članicam omogoča tudi, da določijo nižane cestnine ali uporabnine za ceste, mostove ali predore, za katere se zaračunavajo cestne pristojbine, ter izvzvetja iz obveznosti plačevanja takih cestnin ali uporabnin za vsako vozilo, ki ga uporablja invalid ali je v lasti invalida.*

---

⁸ *Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (UL L 204, 26.7.2006, str. 1).*

⁹ *Uredba (EU) 2021/782 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (UL L 172, 17.5.2021, str. 1).*

¹⁰ *Uredba (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovniških poteh ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 334, 17.12.2010, str. 1).*

¹¹ *Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu in spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L 55, 28.2.2011, str. 1).*

¹² *Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 1999/62/ES z dne 17. junija 1999 o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L 69, 4.3.1999, str. 1).*

- (11) Invalidi lahko za priznanje statusa invalidnosti vložijo vlogo pri pristojnih organih **ali telesih** države članice, v kateri prebivajo, saj je to v pristojnosti držav članic. **Postopki** ocenjevanja invalidnosti se med državami članicami **razlikujejo**. Kadar pristojni organi **ali telesa** priznajo status invalidnosti vložnika, lahko izdajo potrdilo o invalidnosti, kartico ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument, s katerim se priznava status invalidnosti vložnika. **V državah članicah, ki nimajo opredelitve statusa invalidnosti, se lahko upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti uporabi pri dodeljevanju storitev ali ugodnosti invalidom.**

- (12) *V Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov se priznava, da sta diskriminacija in družbena izključenost, ki ju doživljajo invalidi, posledica ovir v okolju, sistemskih in vedenjskih ovir v družbi, ne pa njihovih okvar. Zaradi vzajemnega nepriznavanja statusa invalidnosti med državami članicami se invalidi pogosto soočajo s posebnimi in znatnimi težavami in ovirami pri uveljavljanju svojih temeljnih pravic do enakega obravnavanja, nediskriminacije in prostega gibanja. To velja zlasti za kratkoročno bivanje ali obiske v drugi državi članici v smislu člena 6 Direktive 2004/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹³, ki določa, da imajo državljani Unije in njihovi družinski člani pravico do prebivanja v drugi državi članici za obdobje do treh mesecev, ne da bi bili zavezani kakršnim koli pogojem ali formalnostim razen zahtevi, da imajo veljavno osebno izkaznico ali potni list. Za obdobja, daljša od treh mesecev, morajo biti v skladu s členom 7 navedene direktive izpolnjeni dodatni pogoji, v tem primeru pa je v členu 8 navedene direktive določeno, da lahko država članica gostiteljica od državljanov Unije zahteva, da se prijavijo pri ustreznih organih.*

---

¹³ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravicah državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL L 158, 30.4.2004, str. 77).

- (13) Če z zakonom ni določeno drugače ali drugače dogovorjeno med državami članicami, lahko status invalidnosti invalidov, ki se zaradi zaposlitve, študija ali iz drugih razlogov za dlje časa preselijo v drugo državo članico, **ocenijo in uradno priznajo pristojni organi ali telesa** druge države članice, prav tako lahko invalidi prejmejo potrdilo o invalidnosti, kartico ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument, s katerim se priznava njihov status invalidnosti, **oziroma odločitev o upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti**, v skladu s pravili, ki se uporabljajo v tej državi članici.
- (14) ***Za spodbujanje prostega gibanja invalidov, ki sodelujejo v programu mobilnosti Unije, bi bilo treba v času trajanja tega programa z uporabo evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide zagotoviti nadaljnji enak dostop do posebnih pogojev ali prednostne obravnave ali do pogojev parkiranja in parkirnih mest. Programi mobilnosti Unije zajemajo programe, ki jih je Unija vzpostavila za podporo mobilnosti oseb za določeno obdobje v drugo državo članico za namene izobraževanja ali usposabljanja, poklicne, državljske ali kulturne namene, kot sta program Evropska solidarnostna enota ali Erasmus+, vzpostavljena z uredbama (EU) 2021/888¹⁴ oziroma (EU) 2021/817¹⁵ Evropskega parlamenta in Sveta.***

---

¹⁴ Uredba (EU) 2021/888 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Evropska solidarnostna enota ter razveljavitvi uredb (EU) 2018/1475 in (EU) št. 375/2014 (UL L 202, 8.6.2021, str. 32).

¹⁵ Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 1).

- (15) Vendar se osebe s priznanim statusom invalidnosti ***ali upravičenostjo do posebnih storitev na podlagi invalidnosti, kadar*** za krajši čas potujejo v ***državo*** članico, ki ni država članica, v kateri prebivajo, ali jo obiščejo, ***redno*** soočajo z velikimi težavami ***in ovirami***, kadar njihov status invalidnosti ***ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti*** nista priznana v državi članici, v katero potujejo ali ki jo obiščejo, in če nimajo potrdila o invalidnosti, kartice ugodnosti za invalide ali drugega uradnega dokumenta, s katerim se priznava njihov status invalidnosti ***ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti*** v državi članici gostiteljici, da bi lahko koristile prednosti posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki je na voljo v tej državi. ***Zlasti osebe z nevidno invalidnostjo se pogosto srečujejo s posebnimi težavami, ko se od njih zahteva, da svojo invalidnost dokažejo, medtem ko potujejo v drugo državo članico ali jo obiščejo.***
- (16) Invalidi, ki potujejo v drugo državo članico ali jo obiščejo, so pri uveljavljanju svojih pravic do prostega gibanja v ***znatno*** slabšem položaju v primerjavi z ***neinvalidnimi*** osebami ***in invalidi***, ki imajo potrdilo o invalidnosti, kartico ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument, s katerim se jim priznava status invalidnosti ***ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti*** v državi članici, v katero potujejo ali ki jo obiščejo.

- (17) Poleg tega so invalidi zaradi nevednosti, če ali v kolikšni meri bodo njihov status invalidnosti **ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** in uradni dokumenti, s katerimi se ta status ali upravičenost priznava, priznani med potovanjem v drugo državo članico ali njenim obiskom, v **znatno** negotovem položaju. **To težavo dodatno zaostruje omejena razpoložljivost spletnih informacij o njihovih posebnih pravicah in ugodnostih, ki jih imajo na voljo.** To lahko invalide na koncu odvrne od uveljavljanja svojih pravic do prostega gibanja **ter od tega, da polno in učinkovito sodelujejo v družbi in so vanjo vključeni.**
- (18) **Državljeni Unije so v številnih peticijah, naslovljenih na Evropski parlament, izrazili zaskrbljenost zaradi pomanjkanja vzajemnega priznavanja invalidnosti po vsej Uniji in zahtevali uvedbo kartice ugodnosti za invalide na ravni Unije.**

- (19) Poleg **različnih vidnih in nevidnih**, fizičnih, **socialnih** in drugih ovir pri dostopu do javnih in zasebnih prostorov **in storitev** so **pomanjkanje razumnih prilagoditev in** visoki stroški ključni dejavniki, ki mnoge invalide odvrtaajo od potovanj. Invalidi imajo posebne potrebe, zaradi katerih **nastanejo dodatni stroški, povezani z njihovo invalidnostjo**, in ki lahko zahtevajo **prisotnost** oseb, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebami, ki so v skladu z nacionalnim pravom ali prakso priznane kot osebni pomočniki, **ali tolmačev za znakovni jezik ali živali vodnic**, zaradi česar so njihovi potni stroški višji od potnih stroškov neinvalidnih oseb. Nepriznavanje statusa invalidnosti **ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** v drugih državah članicah bi lahko omejilo njihov dostop do posebnih pogojev ali prednostne obravnave ali do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, kot so brezplačen dostop ali znižane tarife, **prednostni sedeži v javnem prevozu in rezervirana parkirna mesta**, kar vpliva na njihove potne stroške, življenje, **družbeno in ekonomsko vključenost ter osebno samostojnost**. **Poleg tega lahko splošno razširjeno nepoznavanje politik psihosocialne, kognitivne, fizične ali senzorične dostopnosti privede do diskriminatornega ravnanja do invalidov.**

- (20) Prednostna obravnava, kot je osebna pomoč, prednostni dostop ali **možnost, da se zaobide čakalne vrste**, ne glede na to, ali je ponujena za plačilo ali ne, **je pogosto** pomembna, da se invalidom omogoči, da dostopajo do različnih storitev, dejavnosti in objektov ter da jih **v celoti izkoristijo**. Vendar invalidi zaradi **vzajemnega** nepriznavanja statusa invalidnosti **ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** in uradnih dokumentov, s katerimi se ta status ali upravičenost **priznava** in ki so bili izdani v drugih državah članicah, v državi članici, ki jo obiščejo ali v katero potujejo, morda ne bi mogli koristiti posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki jih javni organi ali zasebni izvajalci v taki državi članici ponujajo imetnikom potrdila o invalidnosti, kartice ugodnosti za invalide ali drugih uradnih dokumentov, s katerim se priznava njihov status invalidnosti **ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** in ki so bili izdani v državi članici, v katero potujejo ali ki jo obiščejo.

- (21) Pilotni projekt o evropski kartici ugodnosti za invalide, ki se je začel izvajati leta 2016 in je bil izveden v osmih državah članicah, **je bil sicer prostovoljen in po obsegu omejen**, a je pokazal, **da ima omogočanje vzajemnega priznavanja statusa invalidnosti ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti med državami članicami** prednosti za invalide pri dostopu do posebnih pogojev ali prednostne obravnave, kar zadeva storitve na področju kulture, prostega časa in športa ter v nekaterih primerih prevoza, pa tudi pri podpori njihovemu kratkotrajnemu čezmejnemu gibanju v Uniji, **ter dokazal, da so cilji kartice še naprej relevantni za aktualne potrebe invalidov**. Poleg tega je pilotni projekt vključeval še druge primere storitev, dejavnosti in objektov, v okviru katerih se invalidom ponujajo posebni pogoji ali prednostna obravnava.
- (22) Invalidi lahko na podlagi svojega statusa invalidnosti **ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** pri pristojnih organih **ali telesih** države članice, v kateri prebivajo, vložijo vlogo za izdajo parkirne karte za invalide, s katero se jim priznava pravica do nekaterih pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide. Vsaka država članica ima na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni vzpostavljen postopek za predložitev vloge za pridobitev parkirne karte za invalide ali osebe, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki, in merila, ki morajo biti izpolnjena, da so do nje upravičeni.

- (23) V Priporočilu Sveta 98/376/ES¹⁶ je določen evropski model parkirne karte za invalide, kar olajšuje priznavanje takih parkirnih kart v različnih državah članicah. Vendar je to priporočilo *nezavezujoče*, zato sta *njegovo* izvajanje in vključitev posebnih nacionalnih dodatkov ali odstopanj od priporočenega modela privedla do različnih *parkirnih* kart za invalide. Taka raznolikost ovira čezmejno priznavanje teh parkirnih kart v različnih državah članicah ter dostop invalidov do zagotovljenih *posebnih* pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za imetnike parkirne karte za invalide v drugih državah članicah. Poleg tega navedeno priporočilo ni bilo posodobljeno, da bi odražalo trenutni tehnološki in digitalni razvoj. Države članice *imajo tudi* težave z goljufijami in ponarejanjem, kar zadeva parkirne karte za invalide, saj je oblika običajno precej preprosta in jo je enostavno ponarediti ter je v praksi v vsaki državi članici drugačna, zaradi česar jo je težko preveriti. *Ob upoštevanju te direktive, ki določa pravno zavezujoča pravila, ki so na tem področju podrobnejša, Priporočilo 98/376/ES ne dosega več svojih ciljev. Vendar bi morale imeti države članice možnost dovoliti, da imajo parkirne karte za invalide, izdane pred datumom začetka uporabe ukrepov za prenos te direktive v skladu z navedenim priporočilom, na njihovem ozemlju enak učinek kot evropska parkirna karta za invalide.*

---

¹⁶ Priporočilo Sveta 98/376/ES z dne 4. junija 1998 o parkirni kartici za invalide (UL L 167, 12.6.1998, str. 25).

- (24) Da bi invalidom olajšali dostop do posebnih pogojev ali prednostne obravnave, povezane s storitvami, ***vključno s storitvami potniškega prevoza***, dejavnostmi in objekti, ***tudi*** kadar se ne zagotavljajo za plačilo, v državah članicah, v katerih ne prebivajo, bi bilo treba odpraviti preostale ovire in težave pri potovanju v drugo državo članico ali njenem obisku zaradi ***vzajemnega*** nepriznavanja njihovega statusa invalidnosti ***ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti*** in uradnih dokumentov, s katerimi se ta status ali upravičenost ■ priznava in ki so bili izdani v drugih državah članicah, ter pravic do parkiranja.
- (25) Da bi invalidom ■, ***ki za kratkoročno bivanje potujejo v drugo državo članico ali jo obiščejo***, olajšali uveljavljanje pravic dostopa do posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki jih ponujajo javni organi ali zasebni izvajalci, brez diskriminacije na podlagi državljanstva in na enaki podlagi kot invalidom v tej državi članici, ter da bi olajšali uporabo ***vseh*** prevoznih ***sredstev*** in koriščenja pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, na enaki podlagi kot invalidom v tej državi članici, je treba določiti okvir, pravila in skupne pogoje, vključno s skupnim standardiziranim modelom, za evropsko kartico ugodnosti za invalide kot dokazilo o priznanem statusu invalidnosti ***ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti*** in za evropsko parkirno karto za invalide kot dokazilo za njihovo priznano pravico do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide. ***Poleg tega bi morale imeti države članice možnost, da to direktivo uporabljajo za osebe s priznanim statusom invalidnosti ali upravičenostjo do posebnih storitev na podlagi invalidnosti za obdobja, daljša od kratkoročnega bivanja.***

- (26) Vzajemno priznavanje evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide bi moralo invalidom s priznanim statusom invalidnosti **ali upravičenostjo do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** v državi članici olajšati in zagotoviti dostop do posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki jo ponujajo javni organi ali zasebni izvajalci pri različnih storitvah, dejavnostih in objektih, tudi kadar se ne zagotavljajo za plačilo, ter dostop do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide **in, kjer je to ustrezno, za osebe, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki**, in sicer pod enakimi pogoji, kot so določeni na podlagi nacionalnih potrdil o invalidnosti, kartic ugodnosti za invalide ali drugih uradnih dokumentov, s katerimi se priznava status invalidnosti, **kadar taki uradni dokumenti obstajajo**, in parkirnih kart za invalide, ki so jih izdali pristojni organi **ali telesa** v državi članici gostiteljici.
- (27) Poleg pogojev parkiranja in parkirnih mest se storitve, dejavnosti in objekti, zajeti s to direktivo, nanašajo na najrazličnejše nenehno spreminjajoče se dejavnosti, vključno z dejavnostmi, ki jih javni organi ali zasebni izvajalci na različnih področjih politike, kot so kultura, prosti čas, turizem, šport, javni in zasebni prevoz ter **usposabljanje**, ne zagotavljajo za plačilo, in sicer bodisi obvezno na podlagi nacionalnih ali lokalnih pravil ali pravnih obveznosti bodisi prostovoljno, zlasti pri zasebnih izvajalcih.

- (28) Primeri posebnih pogojev ali prednostne obravnave vključujejo prost dostop, znižane tarife, znižane cestnine ali uporabnine za ceste, mostove ali predore, za katere se zaračunavajo cestne pristojbine, prednostni dostop, **dostop do območij z omejenim prometom in območij za pešce, prednostne sedeže v javnem prevozu**, rezervirane **in dostopne** sedeže v **javnem prevozu**, parkih in drugih javnih prostorih, dostopne sedeže na kulturnih ali javnih prireditvah, osebno pomoč, živali vodnice, **kot so psi vodniki ali psi pomočniki za invalide, tudi za slepe ali slabovidne osebe**, pomoč na plaži pri vstopu v vodo, podporo, kot je dostop do Braillove pisave, zvočnih vodnikov ali tolmačenja znakovnega jezika, zagotavljanje pripomočkov ali pomoči, izposojajo invalidskega vozička, izposojajo invalidskega vozička za uporabo v vodi, pridobivanje turističnih informacij v dostopnih oblikah ter uporabo invalidskega skuterja na cestah ali invalidskega vozička na kolesarskih pasovih brez globe. **Primeri** pogojev parkiranja in parkirnih mest vključujejo **brezplačna ali** razširjena parkirna mesta ali rezervirane parkirne prostore, **pa tudi dostop do območij, kjer je promet v skladu z nacionalnim pravom omejen na določena vozila, kot so območja z nizkimi emisijami**. Kar zadeva storitve potniškega prevoza z **letalskimi, železniškimi ali vodnimi prevoznimi sredstvi ali z avtobusom**, lahko poleg posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki je na voljo invalidom, **živali vodnice, kot so psi vodniki ali psi pomočniki za invalide, tudi za slepe ali slabovidne osebe**, osebni pomočniki, **tolmači za znakovni jezik** ali druge osebe, ki spremljajo invalide ali osebe z omejeno mobilnostjo ali jim pomagajo, potujejo brezplačno ali **po znižani ceni in** po možnosti sedijo poleg invalida, ki ga spremljajo. **Osebe, ki invalide spremljajo ali jim pomagajo, imenujejo invalidi sami ali njihovi zakoniti skrbniki, glede na potrebe invalidov pa se lahko te osebe tudi kratkoročno zamenjajo.**

- (29) *Osebni pomočniki po potrebi na podlagi pogodbenega razmerja ter v skladu z nacionalnim pravom in prakso spremljajo invalide ali jim pomagajo ali opravljajo osnovna dnevna opravila, da spodbujajo njihovo osebno samostojnost, jim lajšajo življenje v skupnosti in jih spodbujajo, da živijo samostojno. Osebni pomočniki bi morali imeti ne glede na državljanstvo možnost, da invalide spremljajo ali jim pomagajo z uporabo evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide med potovanjem v državo članico, ki ni država njihovega prebivališča, ali njenim obiskom, pod pogojem, da imajo pravico do gibanja po Uniji v skladu z veljavnim pravom Unije in nacionalnim pravom.*
- (30) *Države članice bi morale v skladu z zadevnim pravom Unije, kjer je to ustrezno, zagotoviti, da izvajalci storitev čezmejnega potniškega prevoza potnikom, ki imajo evropsko kartico ugodnosti za invalide, ob nakupu vozovnice na podlagi uredb (EU) št. 181/2011 in (EU) št. 1177/2010 podajo ali jim na podlagi Uredbe (EU) 2021/782 na zahtevo dajo na voljo jasne informacije o posebnih pogojih ali prednostni obravnavi, ki veljajo na različnih delih prevoza med celotnim potovanjem, da potniki, ki imajo evropsko kartico ugodnosti za invalide, ob vstopu v drugo državo članico v okviru iste prevozne storitve ne bi ostali brez veljavne potne listine.*

- (31) Izdaja, *podaljšanje in odvzem* evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide v državi članici se določijo s to direktivo skupaj s **pravili**, postopki in pristojnostmi, ki se uporabljajo v tej državi članici za ocenjevanje in priznavanje statusa invalidnosti *ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti* ter pravic invalidov do parkiranja. *Kadar države članice evropsko kartico ugodnosti za invalide izdajo samodejno, bi morale pridobiti soglasje zadevne osebe. Izdaja in podaljšanje evropske kartice ugodnosti za invalide bi morala biti brezplačna, za njeno ponovno izdajo v primeru izgube ali škode pa se lahko zaračuna pristojbina. Izdaja in podaljšanje evropske parkirne karte za invalide bi morala biti brezplačna ali pa bi se zanjo zaračunala pristojbina. Morebitne pristojbine, zaračunane za ponovno izdajo evropske kartice ugodnosti za invalide v primeru izgube ali škode ali za izdajo in podaljšanje evropske parkirne karte za invalide, ne bi smele presežati zadevnih upravnih stroškov ali biti določene v višini, ki bi invalidom preprečevala pridobitev ali ponovno pridobitev teh kartic oziroma jih od tega odvrčala.*

- (32) Poleg fizične različice *evropske kartice ugodnosti za invalide* bi morale države članice zagotoviti tudi digitalno različico kartice *in bi morale biti zmožne zagotoviti digitalno različico evropske parkirne karte za invalide, potem ko bodo z izvedbenimi akti določene tehnične specifikacije. Take specifikacije* bi morale temeljiti na izkušnjah iz preteklega in tekočega dela na evropski ravni v zvezi z digitalizacijo potrdil in dokumentov, kot je digitalno COVID potrdilo EU, vzpostavljeno na podlagi Uredbe (EU) 2021/953 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷, ter bi morale omogočiti uporabo evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte *za invalide z denarnico* za digitalno identiteto *na ravni Unije*. Invalidi bi morali biti *o teh možnostih obveščeni in bi morali imeti možnost, da se prostovoljno odločijo*, ali bodo uporabljali *fizično ali* digitalno različico evropske kartice ugodnosti za invalide *ali obe*. *V državah članicah, v katerih je poleg fizične različice evropske parkirne karte za invalide na voljo še digitalna različica, bi morali invalidi imeti možnost zahtevati fizično različico karte ter tako digitalno kot fizično različico karte, če tako želijo.*

---

¹⁷ Uredba (EU) 2021/953 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2021 o okviru za izdajanje, preverjanje in priznavanje interoperabilnih potrdil o cepljenju, testu in preboleli bolezni v zvezi s COVID-19 (digitalno COVID potrdilo EU) za olajšanje prostega gibanja med pandemijo COVID-19 (UL L 211, 15.6.2021, str. 1).

- (33) Izdaja evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide vključuje obdelavo osebnih podatkov, zlasti podatkov o statusu invalidnosti imetnika kartice, ki so podatki o zdravstvenem stanju iz člena 4, točka (15), Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ in posebna vrsta osebnih podatkov v smislu člena 9 navedene uredbe. Vsaka obdelava osebnih podatkov v okviru te direktive mora biti v skladu z zakonodajo o varstvu podatkov, ki se uporablja, zlasti z Uredbo (EU) 2016/679. Države članice morajo pri prenosu te direktive zagotoviti, da nacionalna zakonodaja vključuje ustrezne zaščitne ukrepe, ki se uporabljajo za obdelavo osebnih podatkov, zlasti posebnih vrst osebnih podatkov. Države članice bi morale zagotoviti tudi varnost, celovitost, avtentičnost in zaupnost osebnih podatkov, zbranih in shranjenih za namene te direktive.
- (34) Za izdajo evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide bi morala biti odgovorna država članica, v kateri oseba običajno prebiva **v skladu s pravom Unije in v kateri prejme oceno statusa invalidnosti ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** . Imetniki evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte bi morali imeti možnost, da kartico uporabljajo med bivanjem v kateri koli drugi državi članici.

---

¹⁸ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

- (35) Namen *evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte* za invalide je *vsem invalidom olajšati* učinkovito in polno uveljavljanje svojih pravic do prostega gibanja ter omogočiti *enak dostop do posebnih pogojev ali prednostne obravnave ali do pogojev parkiranja in parkirnih mest v zvezi s storitvami, dejavnostmi in objekti*, ki jih ponujajo države članice, tudi kadar se ne ponujajo za plačilo. *To zlasti velja za invalide* , ki potujejo v drugo državo članico ali jo obiščejo zaradi *dela ali za namene, povezane z usposabljanjem*.
- (36) Predvideni okvir za vzajemno priznavanje evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide ne vpliva na pristojnosti države članice, da oceni in prizna status invalidnosti *ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti* ter invalidom, *tudi tistim, ki uporabljajo živali vodnice*, ali osebam, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki, ponuja posebne pogoje ali prednostno obravnavo, kot so prost dostop ali znižane tarife za nekatere storitve. *Javnim organom ali zasebnim izvajalcem ne nalaga obveznosti uvedbe posebnih pogojev ali prednostne obravnave za invalide ter ne vzpostavlja centraliziranega seznama Unije, ki bi vseboval posebne pogoje ali prednostno obravnavo za imetnike evropske kartice ugodnosti za invalide v vseh državah članicah. Javni organi in zasebni izvajalci lahko ponujajo nekatere posebne pogoje in prednostno obravnavo samo določeni skupini invalidov, odvisno od potreb zadevne skupine.*

(37) *Evropska kartica ugodnosti za invalide se lahko zahteva kot dokazilo o statusu invalidnosti, da lahko pod enakimi pogoji dostopajo do vseh posebnih pogojev ali prednostne obravnave v zvezi s storitvami, dejavnostmi ali objekti, tudi kadar se ne ponujajo za plačilo, ki so na voljo invalidom ali osebam, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z njihovimi osebnimi pomočniki, v okviru področja uporabe te direktive, ali so rezervirani zanje. Vendar se evropska kartica ugodnosti za invalide ne bi smela zahtevati kot dokazilo o invalidnosti za dostop ali uveljavljanje katerih koli pravic, določenih v drugem pravu Unije ali nacionalnem pravu, vključno s pravicami, ki zagotavljajo posebne ugodnosti, posebne pogoje ali prednostno obravnavo, ki ne spadajo na področje uporabe te direktive. Kadar se v skladu s pravom Unije zahteva potrdilo o invalidnosti, kartica ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument za invalide, se evropska kartica ugodnosti za invalide ne bi smela zahtevati kot dokazilo o invalidnosti, razen če se država članica odloči, da bo svoje nacionalno potrdilo o invalidnosti, kartico ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument za invalide združila z evropsko kartico ugodnosti za invalide.*

(38) *Ta direktiva se ne uporablja za socialnovarstvene prejemke na podlagi uredb (ES) št. 883/2004¹⁹ in (ES) št. 987/2009²⁰ Evropskega parlamenta in Sveta, posebne denarne dajatve, za katere se prispevek plačuje ali ne, ali dajatve v naravi na področju socialne varnosti, socialne zaščite ali zaposlovanja ali socialno pomoč iz člena 24(2) Direktive 2004/38/ES. Ker je cilj te direktive invalidom, ki za kratkoročno bivanje potujejo v drugo državo članico ali jo obiščejo, olajšati enak dostop do posebnih pogojev ali prednostne obravnave, se ta direktiva prav tako ne uporablja za plačane ali neplačane storitve, ki se zagotavljajo za dolgoročno inkluzijo, rehabilitacijo ali rehabilitacijo invalidov, ali za posebne pogoje ali prednostno obravnavo za dostop do storitev, ki so na voljo invalidom glede na njihove individualne potrebe in ob izpolnjevanju dodatnih meril, in sicer na podlagi individualne ocene ali odločitve glede upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti, ki se razlikujejo od storitev, ki so na voljo invalidom, ki ne izpolnjujejo takih dodatnih meril. Vendar se izvajanje te direktive ne bi smelo uporabljati za izključitev posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki so že na voljo invalidom, iz področja uporabe te direktive, tako da bi zanje veljala dodatna merila.*

---

¹⁹ Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL L 166, 30.4.2004, str. 1).

²⁰ Uredba (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL L 284, 30.10.2009, str. 1).

(39) Za ozaveščanje in olajšanje dostopa **invalidov** do posebnih pogojev ali prednostne obravnave med potovanjem v drugo državo članico ali njenim obiskom bi morale **države članice** vse ustrezne informacije v zvezi s pogoji, pravili, praksami in postopki, ki se uporabljajo za pridobitev evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide in njuno poznejšo uporabo, dati javno na voljo na jasn, celovit in uporabniku prijazen način ter v oblikah, dostopnih za invalide, ob upoštevanju ustreznih zahtev glede dostopnosti za storitve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882, **tudi v znakovnem jeziku, Braillovi pisavi, podpornih oblikah in avdioobliki. Države članice bi si morale prizadevati zagotoviti, da take informacije ne presegajo ravni zahtevnosti B1 (srednja raven) po skupnem evropskem referenčnem okviru Sveta Evrope za jezike.**

(40) **Komisija bi morala vzpostaviti posebno spletno stran Unije. Ta spletna stran Unije bi morala vsebovati povezavo do nacionalnega spletišča vsake države članice. Spletna stran Unije bi morala biti v skladu z ustreznimi zahtevami glede dostopnosti za storitve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882 na voljo v vseh uradnih jezikih Unije, mednarodnem znakovnem jeziku in nacionalnem znakovnem jeziku držav članic ter v dostopni in lahko berljivi obliki. Informacije na tej spletni strani bi morale biti lahko razumljive, pri čemer njihova raven zahtevnosti ne bi smela biti višja od ravni B1 (srednja raven) po skupnem evropskem referenčnem okviru Sveta Evrope za jezike.**

(41) *Zaradi nesporazumov, komunikacijskih ovir ali premajhne ozaveščenosti invalidi, zlasti tisti z nevidnimi invalidnostmi, ne prejmejo vedno najustreznejše podpore in prilagoditve za svojo invalidnost, tudi kadar potujejo z javnim prevozom ali sodelujejo z nacionalnimi organi ali v izrednih razmerah. Da bi spodbudili ponudnike storitev in olajšali dostop invalidov do posebnih pogojev ali prednostne obravnave, bi morale države članice javne organe in zasebne izvajalce ozaveščati o obstoju in uporabi evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide ter jih spodbujati, naj invalidom prostovoljno ponudijo posebne pogoje ali prednostno obravnavo. Javne organe in zasebne izvajalce lahko zlasti spodbujajo, na primer z zagotavljanjem informacij glede mogočih posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki naj bi jih nudili, pa tudi z usposabljanjem o ozaveščanju o invalidnosti, da bodo ponujeni posebni pogoji ali prednostna obravnava ustrezni, učinkoviti in vključujoči. Države članice bi si morale prizadevati za razvoj, izvajanje in ocenjevanje vseh takih ukrepov v posvetovanju z invalidi in organizacijami, ki jih zastopajo.*

- (42) *Javni organi, ki invalidom ponujajo posebne pogoje ali prednostno obravnavo ali pogoje parkiranja in parkirna mesta, bi morali take informacije javno objaviti na jasen, celovit in uporabniku prijazen način ter v dostopnih oblikah, tudi na uradnih spletiščih javnih organov, kjer so na voljo, ali na druge primerne načine ter v skladu z ustreznimi zahtevami glede dostopnosti za storitve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882, tudi v znakovnem jeziku, Braillovi pisavi, podpornih oblikah in avdioobliki. Zasebne izvajalce, ki invalidom ponujajo posebne pogoje ali prednostno obravnavo ali pogoje parkiranja in parkirna mesta, bi bilo treba tudi spodbujati, da take informacije javno objavijo na jasen, celovit in uporabniku prijazen način ter v dostopnih oblikah.*
- (43) Države članice bi morale *ob podpori Komisije sprejeti* vse potrebne ukrepe, da bi *preprečile* tveganje ponarejanja ali goljufije v zvezi z evropsko kartico ugodnosti za invalide ali evropsko parkirno karto za invalide, ter bi se morale dejavno boriti proti goljufivi izdaji, goljufivi uporabi in ponarejanju teh kartic. *Države članice bi si morale izmenjevati informacije o takih primerih, da bi zagotovile medsebojno zaupanje med državami članicami, saj je vzajemno priznavanje statusa invalidnosti temelj evropske kartice ugodnosti za invalide. Države članice bi morale zagotoviti, da se pri vseh ukrepih, sprejetih za preprečevanje tveganja ponarejanja ali goljufij, spoštujejo pravice invalidov in da ti ukrepi ne vodijo k njihovi stigmatizaciji. Države članice bi se morale pri oblikovanju in izvajanju teh ukrepov posvetovati z invalidi in organizacijami, ki jih zastopajo.*

- (44) Za zagotovitev pravilne uporabe te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte za dopolnitev te direktive z določitvijo digitalnih *elementov za fizične* različice evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide **■**, da *bi preprečili goljufije in se borili proti njim*, ter s spremembo *podatkovnih polj* standardizirane oblike *kartic iz te direktive, kadar so take spremembe potrebne zaradi* prilagoditve oblike tehničnemu razvoju, preprečitve ponarejanja in goljufij, *obravnave zlorab ali nepravilne uporabe* ter zagotovitve interoperabilnosti.
- (45) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z *določitvijo dostopne digitalne različice evropske kartice ugodnosti za invalide in dostopne digitalne različice evropske parkirne karte za invalide za države članice, ki se odločijo fizično različico dopolniti z digitalno, ter določitvijo skupnih tehničnih specifikacij za* varnostne in digitalne elemente ter vprašanj interoperabilnosti *fizičnih različic kartic*. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²¹.

---

²¹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (46) *V skladu z Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta²² se Komisija pri pripravi delegiranih ali izvedbenih aktov, ki vplivajo na varstvo pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, posvetuje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov. Komisija se lahko posvetuje tudi z Evropskim odborom za varstvo podatkov, kadar so taki akti posebnega pomena za varstvo pravic in svoboščin posameznikov v zvezi z obdelavo osebnih podatkov.*
- (47) Države članice bi morale zagotoviti, da obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za zagotavljanje skladnosti s to direktivo in njenega izvrševanja, ter vzpostaviti ustrezna pravna sredstva, vključno s preverjanjem skladnosti ter upravnimi *ali* sodnimi postopki, da se invalidom, osebam, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki, ter javnim organom, *kot so organi za enakost*, zasebnim združenjem, organizacijam, *zlasti organizacijam, ki zastopajo invalide*, ali drugim pravnim subjektom, ki imajo pravni interes za zagotavljanje skladnosti s to direktivo, v skladu z nacionalnim pravom *in prakso ter s soglasjem invalida* omogoči ukrepanje v njegovem imenu *ali v njegovo podporo*. *Države članice bi morale zagotoviti, da ta sredstva upoštevajo člen 13 Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov in načelo razumne prilagoditve, opredeljeno v členu 2 Konvencije.*

---

²² Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

- (48) Države članice bi morale sprejeti ustrezne ukrepe ■ v primeru kršitve ali neizpolnjevanja obveznosti iz te direktive in ■ pravic, ki spadajo na njeno področje uporabe. ***Ustrezni ukrepi bi morali biti učinkoviti, sorazmerni in odvračilni ter*** bi lahko vključevali upravne in finančne sankcije, kot so ***opozorila***, globe ali plačilo ***ustreznih*** nadomestil, pa tudi druge vrste kazni.
- (49) S to direktivo se spoštujejo temeljne pravice in upoštevajo načela, ki so priznana zlasti v Listini in ***Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov***. Namen te direktive je zlasti zagotoviti polno spoštovanje pravic invalidov do ukrepov za zagotavljanje njihove samostojnosti, družbene, ***ekonomske*** in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti in spodbujati uporabo člena 26 Listine.
- (50) Ker države članice ne morejo zadovoljivo doseči cilja te direktive, tj. ***okrepiti uveljavljanja pravic invalidov do prostega gibanja in*** povečati možnosti invalidov, da potujejo v drugo ***državo*** članico ali jo obiščejo, ***s tem pa boriti se proti diskriminaciji proti invalidom***, in ker se ta cilj zaradi obsega in učinkov ukrepa za vzpostavitev okvira pravil in skupnih pogojev lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Poglavje I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa:

- (a) pravila, ki urejajo izdajo evropske kartice ugodnosti za invalide ■ kot dokazila *o* statusu invalidnosti ali *o upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti za namene spodbujanja svobode gibanja* invalidov in lajšanja kratkoročnega bivanja invalidov v državi članici, ki ni država, v kateri prebivajo, tako, da se jim omogoči *enak* dostop do vseh posebnih pogojev ali prednostne obravnave v zvezi s storitvami, dejavnostmi ali objekti, tudi kadar se ne zagotavljajo za plačilo, ■ ki so na voljo invalidom *v zadevni državi članici, tudi tistim, ki uporabljajo živali vodnice, in, kadar je to ustrezno, osebam*, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z njihovimi osebnimi *pomočniki*, ali so rezervirana zanje;

- (b) *pravila, ki urejajo izdajo evropske parkirne karte za invalide kot dokazila o pravici do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, za namene spodbujanja enakih pravic in svobode gibanja invalidov ter lajšanja kratkoročnega bivanja invalidov v državi članici, ki ni država, v kateri prebivajo, tako da se jim omogoči enak dostop do vseh pogojev parkiranja in parkirnih mest, ki so na voljo invalidom v zadevni državi članici in, kadar je to ustrezno, osebam, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z njihovimi osebnimi pomočniki, ali so rezervirana zanje;*
- (c) skupni predlogi za evropsko kartico ugodnosti za invalide in evropsko parkirno karto za invalide.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za pogoje parkiranja in parkirna mesta ter v vseh primerih, v katerih javni organi ali zasebni izvajalci invalidom ponujajo posebne pogoje ali prednostno obravnavo v zvezi z dostopom do naslednjih storitev, dejavnosti in objektov, **v okviru kratkoročnega bivanja**:
  - (a) storitev v smislu člena 57 PDEU,
  - (b) storitev potniškega prevoza,
  - (c) drugih dejavnosti in objektov, ■ tudi kadar se ne zagotavljajo za plačilo.

2. ***Države članice to direktivo uporabljajo za obdobja, daljša od kratkoročnega bivanja, za imetnike evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide, ki sodelujejo v programu mobilnosti Unije, za čas trajanja tega programa.***

Države članice se lahko odločijo tudi, da bodo to direktivo uporabljale za obdobja, daljša od kratkoročnega bivanja, za imetnike evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide, ki njihovo državo obiščejo ali bivajo na njenem ozemlju.

3. Ta direktiva se ne uporablja za:

- (a) dajatve na področju socialne varnosti v skladu z uredbama (ES) št. 883/2004 in (ES) št. 987/2009;
- (b) posebne denarne dajatve, za katere se prispevek plačuje ali ne, ali dajatve v naravi na področju socialne varnosti, socialne zaščite ali zaposlovanja;
- (c) socialno pomoč iz člena 24(2) Direktive 2004/38/ES;
- (d) ***plačane ali neplačane storitve, ki se zagotavljajo za dolgoročno inkluzijo, rehabilitacijo ali rehabilitacijo invalidov;***
- (e) ***posebne pogoje ali prednostno obravnavo za dostop do storitev, ki so invalidom na voljo ob upoštevanju njihovih individualnih potreb in ob izpolnjevanju dodatnih meril, in sicer na podlagi individualne ocene ali odločitve glede upravičenosti do posebnih storitev.***

4. Ta direktiva ne vpliva na pristojnost držav članic, da določijo pogoje za ocenjevanje in priznavanje statusa invalidnosti **ali upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** ali za priznanje pravice do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide. Ne vpliva na pristojnost držav članic, da na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni izdajo **■** potrdilo o invalidnosti, kartico ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument za invalide, **vključno z odločitvijo glede upravičenosti do posebnih storitev na podlagi invalidnosti**.
5. Ta direktiva ne **vpliva** na pristojnost držav članic za priznavanje ali zahtevo za priznavanje posebnih ugodnosti, posebnih pogojev ali prednostne obravnave, kot so prost dostop ali znižane tarife za invalide, **tudi tiste, ki uporabljajo živali vodnice**, in za osebe, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z njihovimi osebnimi pomočniki.

6. Ta direktiva ne posega v pravice invalidov ali oseb, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z njihovimi osebnimi pomočniki **ali živalmi vodnicami**, ki lahko izhajajo iz drugih določb prava Unije ali nacionalnega prava, s katerim se izvaja pravo Unije, vključno s pravicami, ki zagotavljajo posebne ugodnosti, posebne pogoje ali prednostno obravnavo. ***Evrovska kartica ugodnosti za invalide se ne zahteva kot dokazilo o invalidnosti za dostop ali uveljavljanje pravic iz tega odstavka, za katere se lahko v skladu s pravom Unije zahteva potrdilo o invalidnosti, kartica ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument za invalide, razen če se zadevna država članica odloči, da bo nacionalno potrdilo o invalidnosti, kartico ugodnosti za invalide ali drug uradni dokument za invalide združila z evropsko kartico ugodnosti za invalide.***

Člen 3

Opredelitve pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „državljan Unije“ pomeni osebo, ki ima državljanstvo države članice;
- (2) „družinski član“ pomeni ***družinskega člana, kot je opredeljen v členu 2, točka (2), Direktive 2004/38/ES ali v smislu člena 3(2) navedene direktive***, ne glede na ***njegovo državljanstvo, državljana Unije, ki uveljavlja svojo pravico do prostega gibanja*** ■ ;

- (3) „invalidi“ pomeni osebe z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi;
- (4) „osebni pomočnik“ pomeni osebo, ki spremlja invalide ali jim pomaga in je priznana kot taka v skladu z nacionalnim pravom ali prakso;
- (5) „posebni pogoji ali prednostna obravnava“ pomeni **kakršne koli** posebne pogoje, vključno s pogoji, povezanimi s finančnimi pogoji, ali **kakršno koli** drugačno obravnavo, povezano s pomočjo in podporo ■, ki so na voljo invalidom ali, kadar je ustrezno, osebam, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki ali živalmi vodnicami, ne glede na to, ali se zagotavljajo prostovoljno ali na podlagi pravnih obveznosti;
- (6) pogoji parkiranja in parkirna mesta“ pomeni bodisi splošen parkirni prostor bodisi parkirni prostor, rezerviran **izključno** za invalide **ali, kadar je ustrezno, osebe, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki**, in **vsake** s tem povezane ugodnosti parkiranja ali prednostne pogoje za invalide, ■ ne glede na to, ali se zagotavljajo prostovoljno ali na podlagi pravnih obveznosti;

- (7) *„kratkoročno bivanje“ pomeni obisk ali bivanje v drugi državi članici, ki traja največ tri mesece;*
- (8) *„žival vodnica“ pomeni žival, ki zagotavlja pomoč ali opravlja naloge v korist invalida v skladu z nacionalnimi pravom in prakso.*

Člen 4
Upravičenci

Ta direktiva se uporablja za:

- (a) državljanke Unije in družinske člane, katerih status invalidnosti ***ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti*** so priznali pristojni organi ***ali telesa*** v njihovi državi članici prebivanja, ***tudi s*** potrdilom o invalidnosti, kartico ugodnosti ***za invalide*** ali katerim koli drugim uradnim dokumentom, izdanim v skladu z nacionalnimi pristojnostmi, praksami in postopki, ***in ki jih lahko spremljajo ali jim pomagajo druge osebe***, vključno z osebnimi pomočniki, ***ali živali vodnice, kot je lahko navedeno s črko „A“ na njihovi evropski kartici ugodnosti za invalide.***

- (b) državljane Unije in družinske člane, ki jim **pristojni organi ali telesa** v njihovi državi članici prebivanja priznajo pravico do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, **tudi** s parkirno karto za invalide ali drugim dokumentom, izdanim v skladu z nacionalnimi pristojnostmi, praksami in postopki, **in ki jih lahko spremljajo ali jim pomagajo druge osebe**, vključno z osebnimi pomočniki.

Kar zadeva točko (a), se lahko črka „A“ doda tudi na evropsko kartico ugodnosti za invalide tudi v primeru invalidov, ki potrebujejo večjo podporo, v skladu z nacionalnim pravom in prakso.

Člen 5

Enak dostop do posebnih pogojev ali prednostne obravnave za invalide

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi imetnikom evropske kartice ugodnosti za invalide med potovanjem v državo članico, ki ni država, v kateri prebivajo, ali med njenim obiskom zagotovijo dostop do vseh posebnih pogojev ali prednostne obravnave v zvezi s storitvami, dejavnostmi in objekti iz člena 2(1) pod enakimi pogoji kot invalidom, ki so imetniki potrdila o invalidnosti, kartice ugodnosti za invalide ali drugega uradnega dokumenta, s katerim se jim priznava status invalidnosti **ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti** v tej državi članici, **kadar taki uradni dokumenti obstajajo**.

2. Razen če v tej direktivi ali drugem pravu Unije ni določeno drugače, države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da, ***kadar posebni pogoji ali prednostna obravnava iz odstavka 1 vključujejo ugodne pogoje za osebe, ki spremljajo invalide ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki, ali posebne pogoje za živali vodnice, so ti ugodni ali posebni pogoji pod enakimi pogoji na voljo osebam, ki spremljajo imetnike evropske kartice ugodnosti za invalide ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki ali živalmi vodnicami.***

█

Člen 6

Enak dostop do pogojev parkiranja in parkirnih mest za invalide

- 1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je imetnikom evropske parkirne karte za invalide med potovanjem v državo članico, ki ni država, v kateri prebivajo, ali njenim obiskom dostop do pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, na voljo pod enakimi pogoji, kot so v tej državi članici določeni za imetnike parkirnih kart za invalide, izdanih v tej državi članici.*
- 2. Razen če v tej direktivi ali drugem pravu Unije ni določeno drugače, države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da, kadar parkirni pogoji in parkirna mesta iz odstavka 1 vključujejo ugodne pogoje za osebe, ki spremljajo invalide ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki, se ti ugodni pogoji pod enakimi pogoji priznajo osebam, ki spremljajo imetnike evropske kartice ugodnosti za invalide ali jim pomagajo, vključno z osebnimi pomočniki.*

Poglavje II

Evropska kartica ugodnosti za invalide in evropska parkirna karta za invalide

Člen 7

Oblika, vzajemno priznavanje, izdaja in veljavnost evropske kartice ugodnosti za invalide

1. Vsaka država članica evropsko kartico ugodnosti za invalide **v fizični različici** uvede v skladu z enotno standardizirano **in dostopno** obliko iz Priloge I. Države članice v fizično različico kartice vključijo **QR kodo in druge digitalne elemente, ki uporabljajo elektronska sredstva za preprečevanje goljufij in boj proti njim, kot je določeno v delegiranih aktih iz odstavka 7, prvi pododstavek, tega člena, v razumnem času po njihovem sprejetju in najpozneje do ... [42 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive].**
2. Evropske kartice ugodnosti za invalide, ki jih izdajo države članice, se vzajemno priznavajo v vseh državah članicah.

3. Pristojni organi **ali telesa** v državah članicah evropsko kartico ugodnosti za invalide izdajo, podaljšajo ali odvzamejo v skladu s svojimi nacionalnimi pravili, postopki in prakso. Države članice brez poseganja v Uredbo (EU) 2016/679 zagotovijo varnost, celovitost, avtentičnost in zaupnost podatkov, zbranih in shranjenih za namene te direktive. Pristojni organ **ali telo**, odgovorno za izdajo evropske kartice ugodnosti za invalide, se šteje za upravljavca, kot je opredeljen v členu 4, točka (7), Uredbe (EU) 2016/679, in je odgovorno za obdelavo osebnih podatkov. Sodelovanje z zunanjimi ponudniki storitev ne izključuje morebitne odgovornosti države članice na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava za kršitve obveznosti v zvezi z osebnimi podatki.
4. Država članica prebivanja evropsko kartico ugodnosti za invalide **v skladu z nacionalnim pravom** izda ali podaljša samodejno ali na prošnjo invalida **ali pooblaščen osebe**. **Če se evropska kartica ugodnosti za invalide ne izda samodejno, je treba invalide obvestiti, da imajo možnost zaprositi zanjo.** Upravičencu se kartica izda ali podaljša **brezplačno v istem roku, kot se uporablja za izdajo potrdil o invalidnosti, kartic ugodnosti za invalide ali drugih uradnih dokumentov ali za postopek**, s katerim se prizna status invalidnosti **ali upravičenost do posebnih storitev na podlagi invalidnosti**. **Države članice se lahko odločijo, da v primeru izgube ali škode zaračunajo pristojbino za stroške, povezane s ponovno izdajo evropske kartice ugodnosti za invalide. Kadar se taka pristojbina zaračuna, države članice zagotovijo, da pristojbina ne presega zadevnih upravnih stroškov oziroma da invalidov ne odvrča od vložitve prošnje za ponovno izdajo evropske kartice ugodnosti za invalide.**

5. Evropska kartica ugodnosti za invalide se izda v fizični različici, dopolnjuje pa jo **dostopna** digitalna različica, **in sicer v razumnem roku po tem, ko Komisija določi tehnične specifikacije iz člena 9(2), in najpozneje do ... [42 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive]**. Invalidi imajo možnost, da **zahtevajo fizično različico kartice, digitalno različico kartice ali obe. Digitalna različica evropske kartice ugodnosti za invalide ne vsebuje drugih osebnih podatkov kot tistih, določenih za fizično različico v Prilogi I. Osebni podatki, ki jih vsebuje ta digitalna različica, so šifrirani, tehnični varnostni ukrepi pa se vzpostavijo za zagotavljanje, da do pomnilniškega medija dostopajo samo pooblaščen uporabniki.**
6. Veljavnost evropske kartice ugodnosti za invalide **določi** država članica **izdajateljica. Države članice zagotovijo, da ima evropska kartica ugodnosti za invalide najdaljše možno obdobje veljavnosti, pri čemer se po potrebi upošteva trajanje veljavnosti** potrdila o invalidnosti, kartice ugodnosti za invalide ali drugega uradnega dokumenta **oziroma trajanje postopka**, s katerim se prizna status invalidnosti **ali upravičenost do posebnih storitev in ga izda** pristojni organ **ali telo** države članice, **v kateri invalid prebiva.**

7. **Komisija do ... [12 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive]** sprejme delegirane akte v skladu s členom 14, s katerimi za dopolnitev te direktive:
- (a) **za fizično različico** evropske kartice ugodnosti za invalide **določi kodo QR in po potrebi druge naj sodobnejše digitalne elemente, ki uporabljajo elektronska sredstva za preprečevanje goljufij in boj proti njim ter**
  - (b) **vzpostavi digitalne elemente, ki zagotavljajo varnost fizične različice evropske kartice ugodnosti za invalide, vključno z ustreznimi varnostnimi ukrepi za osebne podatke v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 ter zadevami v zvezi z interoperabilnostjo, kot so skupne aplikacije Unije za branje podatkov, shranjenih v digitalnih elementih fizičnih različic kartice, ki uporabljajo elektronska sredstva za preprečevanje goljufij in boj proti njim.**
8. **Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 14** za spremembo te direktive na podlagi spremembe **podatkovnih polj** standardizirane oblike evropske kartice ugodnosti za invalide **iz Priloge I, kadar je ta sprememba potrebna, da se oblika prilagodi tehničnemu razvoju, ■ preprečijo ponarejanje in goljufije ali** obravnavajo zlorabe ali nepravilna uporaba ter zagotovi interoperabilnost. **Države članice imajo v navedenih delegiranih aktih na voljo dovolj časa za uveljavitev takih sprememb.**

Člen 8

Oblika, vzajemno priznavanje, izdaja in veljavnost evropske parkirne karte za invalide

1. Vsaka država članica evropsko parkirno karto za invalide **v fizični obliki** uvede v skladu z enotno standardizirano **in dostopno** obliko iz Priloge II. Države članice v fizično različico karte vključijo **■ kodo QR in druge digitalne elemente, ki uporabljajo elektronska sredstva za preprečevanje goljufij in boj proti njim, kot je določeno v delegiranih aktih iz odstavka 7 tega člena, v razumnem času po njihovem sprejetju in najpozneje do ... [42 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive].**
2. Evropske parkirne karte za invalide, ki jih izdajo države članice, se vzajemno priznavajo v vseh državah članicah.

3. Pristojni organi **ali telesa** v državah članicah evropsko parkirno karto za invalide izdajo, podaljšajo ali odvzamejo v skladu s svojimi nacionalnimi pravili, postopki in praksami. Države članice brez poseganja v Uredbo (EU) 2016/679 zagotovijo varnost, avtentičnost in zaupnost osebnih podatkov, zbranih in shranjenih za namene te direktive. Pristojni organ **ali telo**, odgovorno za izdajo evropske parkirne karte za invalide, se šteje za upravljavca, kot je opredeljen v členu 4, točka (7), Uredbe (EU) 2016/679, in je odgovorno za obdelavo osebnih podatkov. Sodelovanje z zunanjimi ponudniki storitev ne izključuje morebitne odgovornosti države članice na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava za kršitve obveznosti v zvezi z osebnimi podatki.
4. Država članica prebivanja evropsko parkirno karto za invalide **v skladu z nacionalnim pravom** izda ali podaljša na prošnjo invalida **ali pooblaščen osebe**. Izda ali podaljša se v razumnem roku od datuma prošnje, ki ni daljši od **90 dni, razen če zahtevani pregledi še niso bili končani. Države članice lahko** evropsko parkirno karto za invalide **izdajo in podaljšajo brezplačno ali zaračunajo pristojbino za stroške, povezane z njeno izdajo in podaljšanjem. Kadar se taka pristojbina zaračuna, države članice zagotovijo, da pristojbina ne presega zadevnih upravnih stroškov oziroma da invalidom ne preprečuje vložitve prošnje za ponovno izdajo evropske parkirne karte za invalide oziroma jih od tega odvrača.**

5. Države članice *na prošnjo upravičenca za izdajo karte in v vsakem primeru v ... [petih letih od datuma začetka veljavnosti te direktive]* sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da evropska parkirna karta za invalide nadomesti vse obstoječe parkirne karte za invalide, izdane v skladu s Priporočilom 98/376/ES, na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni. *Do tega datuma lahko države članice dovolijo, da imajo parkirne karte za invalide, izdane pred ... [42 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive], v skladu s Priporočilom 98/376/ES na njihovem ozemlju enak učinek kot evropska parkirna karta za invalide.*
6. Evropska parkirna karta za invalide se izda ali podaljša kot fizična karta. *Države članice se lahko odločijo, da bodo fizično različico karte dopolnile z digitalno različico po tem, ko Komisija določi tehnične specifikacije iz člena 9(2). V državah članicah, v katerih je poleg fizične različice karte na voljo še digitalna različica, lahko invalidi zahtevajo fizično različico karte ter tako fizično kot digitalno različico karte, če tako želijo.* Digitalna različica ne vsebuje drugih osebnih podatkov kot tistih, določenih za fizično različico evropske parkirne karte za invalide v Prilogi II. Osebni podatki v digitalni različici so šifrirani, tehnični varnostni ukrepi pa se vzpostavijo za zagotavljanje, da do pomnilniškega medija dostopajo samo pooblaščen uporabniki.

7. **Komisija do ... [12 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive]** sprejme delegirane akte v skladu s členom 14, s katerimi za dopolnitev te direktive:
- (a) za fizično različico evropske parkirne karte za invalide **določi kodo QR in po potrebi druge naj sodobnejše digitalne elemente, ki uporabljajo elektronska sredstva, za preprečevanje goljufij in boj proti njim ter**
  - (b) **določi skupne tehnične specifikacije, ki zagotavljajo varnost fizične različice evropske parkirne karte za invalide, vključno z ustreznimi varnostnimi ukrepi za osebne podatke v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 ter zadevami v zvezi z interoperabilnostjo, kot so skupne aplikacije Unije za branje podatkov, shranjenih v digitalnih elementih fizičnih različic kartice, ki uporabljajo elektronska sredstva za preprečevanje goljufij in boj proti njim.**
8. **Na Komisijo se prav tako prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 14 za spremembo te direktive na podlagi spremembe podatkovnih polj standardizirane oblike evropske parkirne karte za invalide iz Priloge II, kadar je ta sprememba potrebna, da se oblika prilagodi tehničnemu razvoju, preprečijo ponarejanje in goljufije ali obravnavajo zlorabe ali nepravilna uporaba ter zagotovi interoperabilnost. Države članice imajo v navedenih delegiranih aktih na voljo dovolj časa za uveljavitev takih sprememb.**

Poglavje III

Skupne določbe

Člen 9

Digitalne različice in skupne tehnične specifikacije

- 1. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi dostopne digitalne različice evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide s podatkovnimi polji iz Priloge I oziroma Priloge II ter zagotovi interoperabilnost.*
- 2. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi skupne tehnične specifikacije za pomnilniški medij za digitalne različice kartic za zadeve, kot so preverjanje veljavnosti evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide in njihovih serijskih števil ali števil dosjeja kartic, za nadzor nad njuno avtentičnostjo, za preprečevanje ponarejanja in goljufij, za branje kartic med državami članicami in za uporabo v denarnici za digitalno identiteto na ravni Unije.*

3. Izvedbeni akti iz odstavkov 1 in 2 se sprejmejo po postopku pregleda iz člena 15(2).
4. **Komisija se pred sprejetjem izvedbenega akta posvetuje z invalidi in organizacijami, ki jih zastopajo, pa tudi s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje²³.**

Člen 10

Nadzor in skladnost

- █
1. Države članice **ob podpori Komisije** sprejmejo potrebne ukrepe, da **preprečijo** tveganje ponarejanja ali goljufije ter se dejavno borijo proti goljufivi **izdaji**, goljufivi uporabi in ponarejanju evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide.
- █

---

²³ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

2. Če država članica na svojem ozemlju naleti na resne ali sistematične primere zlorabe evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide, ki jo je izdala druga država članica, o tem **obvesti** državo članico izdajateljico. Država članica izdajateljica zagotovi ustrezno nadaljnje ukrepanje v skladu z nacionalnim pravom ali prakso. **Države članice si izmenjujejo informacije o primerih zlorabe teh kartic.**
3. Države članice **po potrebi** preverijo skladnost invalidov z obveznostmi, ki izhajajo iz evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide, ter z ustreznimi pravicami invalidov, ki so imetniki teh kartic, **vključno v zvezi z živalmi vodnicami** in osebami, ki jih spremljajo ali jim pomagajo, vključno z njihovimi osebnimi pomočniki.

Člen 11

Dostopnost informacij in ozaveščanje

1. **Države članice pogoje, pravila, prakso in postopke za izdajo, podaljšanje ali odvzem evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide javno objavijo v dostopnih oblikah, vključno z digitalnimi in lahko berljivimi, na zahtevo invalidov pa še v podpornih oblikah.**

2. *Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za ozaveščanje javnosti in obveščanje invalidov in organizacij, ki jih zastopajo, – tudi na dostopen način – o obstoju in pogojih za pridobitev, uporabo ali podaljšanje evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide. Komisija v sodelovanju z državami članicami izvaja evropsko kampanjo ozaveščanja ter stalno spodbuja ozaveščanje in razširjanje informacij o izvajanju te direktive.*
3. *Države članice sprejmejo ukrepe za ozaveščanje javnih organov in zasebnih izvajalcev o obstoju in uporabi evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide ter spodbujajo te organe in izvajalce, naj invalidom prostovoljno ponudijo posebne pogoje ali prednostno obravnavo ter pogoje parkiranja in parkirna mesta v čim širšem naboru storitev, drugih dejavnosti in objektov.*
4. *Informacije iz odstavkov 1 in 2 tega člena se dajo na voljo brezplačno na jasn, celovit, uporabniku prijazen in lahko dostopen način v skladu z ustreznimi zahtevami glede dostopnosti za storitve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882, tudi prek uradnih spletišč javnih organov ali na druge primerne načine.*

Člen 12

Pristojni organi ali telesa in kontaktne točke

1. *Države članice imenujejo enega ali več pristojnih organov ali teles, odgovornih za izdajo, podaljšanje in odvzem evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide.*
2. *Države članice imenujejo eno ali več nacionalnih kontaktnih točk za lažji dialog med državami članicami in Komisijo o pravilnem prenosu in izvajanju te direktive. Države članice obvestijo Komisijo o kontaktnih točkah do ... [šest mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive].*

Člen 13

Organizacije, ki zastopajo invalide

Države članice zagotovijo dejavno posvetovanje z organizacijami, ki zastopajo invalide, in njihovo sodelovanje pri razvoju, izvajanju in ocenjevanju evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide.

Poglavje IV

Delegirana in izvedbena pooblastila

Člen 14

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se na Komisijo prenese pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 7(7) in (8) ter člena 8(7) in (8) se prenese na Komisijo za obdobje ***petih let od ...*** [datum začetka veljavnosti te direktive]. ***Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podalžšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.***
3. Prenos pooblastila iz člena 7(7) in (8) ter člena 8(7) in (8) lahko Evropski parlament ali Svet kadar koli prekličeta. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje z *invalidi in organizacijami, ki jih zastopajo, pa tudi s strokovnjaki*, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 7(7) ali (8) oziroma člena 8(7) ali (8), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka Evropski parlament in Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 15

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Poglavje V

Končne določbe

Člen 16

Izvrševanje in pravna sredstva

1. Države članice zagotovijo ustrezna in učinkovita sredstva za zagotavljanje skladnosti s to direktivo *in* njenega *izvrševanja*.
2. Sredstva iz odstavka 1 vključujejo:
  - (a) *določbe, na podlagi katerih se lahko invalidi ali zastopniki, ki jih imenujejo in delujejo v njihovem imenu ter z njihovim dovoljenjem ali dovoljenjem njihovega zakonitega skrbnika, v skladu z nacionalnim pravom in prakso pritožijo zoper odločitev pristojnih organov ali teles v zvezi z izdajo, podaljšanjem ali odvzgom evropske kartice ugodnosti za invalide ali evropske parkirne karte za invalide;*
  - (b) določbe, na podlagi katerih lahko invalidi v skladu z nacionalnim pravom začnejo postopek pred sodišči ali pristojnimi upravnimi organi v primeru *neskladnosti* z obveznostmi ali pravicami iz te direktive in █ nacionalnimi določbami, s katerimi se izvaja ta direktiva, *ali kršitve teh obveznosti ali* pravic in nacionalnih določb;

(c) določbe, na podlagi katerih **lahko eno ali več naslednjih teles, kot so določena z nacionalnim pravom**, v skladu z nacionalnim pravom in postopki začne postopek za **zaščito pravic invalidov** pred sodišči ali pristojnimi upravnimi organi v imenu invalidov ali v njihovo podporo ter z njihovim soglasjem v katerem koli sodnem ali upravnem postopku, predvidenem za izvrševanje obveznosti iz te direktive:

(a) javni organi;

(b) zasebna združenja, organizacije ali drugi pravni subjekti, ki imajo pravni interes za zagotavljanje skladnosti s to direktivo, kot so organizacije, ki zastopajo invalide.

Člen 17

Neskladnost in kazni

1. Države članice **v skladu z nacionalnim pravom in prakso** določijo pravila o **ustreznih ukrepih, kot so kazni**, ki se uporabljajo za **javne organe ali telesa ali zasebne izvajalce v primeru neskladnosti** z nacionalnimi določbami, sprejetimi na podlagi te direktive, **ali kršitev** teh nacionalnih določb, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev izvajanja teh ukrepov.

2. Predvideni **ukrepi** morajo biti učinkoviti, sorazmerni in odvrčilni, spremljati pa jih morajo učinkoviti popravni ukrepi.

Člen 18

Dostop do informacij

1. Države članice zagotovijo, da **█** javni organi informacije o posebnih pogojih ali **prednostni obravnavi oziroma o pogojih parkiranja in parkirnih mestih, ki jih ponujajo invalidom** na podlagi členov 5 in 6, javno objavijo, **tudi na svojih spletiščih, kadar so ta na voljo, ali na drug primeren način.**

Vsaka država članica vzpostavi nacionalno spletišče s splošnimi informacijami v zvezi z namenom in uporabo evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide, pri čemer po potrebi vključi tudi sklice na pristojne organe ali telesa, odgovorne za izdajo, podaljšanje in odvzem teh kartic. To spletišče vključuje tudi javno dostopne splošne informacije glede posebnih pogojev ali prednostne obravnave, ki jo javni organi ponujajo invalidom, in uporabnike v primeru iskanja podrobnejših informacij preusmeri na specifična spletišča ustreznih javnih organov. Navedena spletišča lahko vsebujejo tudi take informacije zasebnih izvajalcev na nacionalni ravni.

2. ***Države članice tudi spodbujajo zasebne izvajalce, da v dostopnih oblikah javno objavijo informacije o posebnih pogojih ali prednostni obravnavi ter o pogojih parkiranja in parkirnih mestih, ki jih ponujajo na podlagi členov 5 in 6.***

3. Informacije iz ***odstavkov 1 in 2*** tega člena se brezplačno objavijo na jasnem, celovitem, uporabniku prijazen in lahko dostopen način **■** na uradnem spletišču zasebnih izvajalcev ali javnih organov, kadar je to na voljo, ali prek drugih ustreznih sredstev v skladu z ustreznimi zahtevami glede dostopnosti za storitve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882.

4. ***Kadar je to ustrezno, izvajalci storitev čezmejnega potniškega prevoza v skladu z zadevnim pravom Unije zagotovijo, da so potnikom, ki imajo evropsko kartico ugodnosti za invalide, na voljo jasne informacije o posebnih pogojih ali prednostni obravnavi, ki se uporabljajo za različne dele njihovega potovanja.***

Člen 19

Spletna stran Unije

- 1. Komisija do ... [48 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive] vzpostavi namensko spletno stran Unije za evropsko kartico ugodnosti za invalide in evropsko parkirno karto za invalide. Ta spletna stran Unije vsebuje povezavo do nacionalnih spletišč iz člena 18.***
- 2. Spletna stran Unije je v skladu z ustreznimi zahtevami glede dostopnosti za storitve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882 na voljo v vseh uradnih jezikih Unije, mednarodnem znakovnem jeziku in nacionalnem znakovnem jeziku držav članic ter v dostopni in lahko berljivi obliki. Informacije na spletni strani Unije so lahko razumljive, pri čemer njihova raven zahtevnosti ni višja od ravni B1 (srednja raven) po skupnem evropskem referenčnem okviru Sveta Evrope za jezike.***

Člen 20

Poročanje in ocena

1. Komisija do ... [78 mesecev **od** datuma začetka veljavnosti te direktive], nato pa vsaka **štiri** leta, Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij predloži poročilo o uporabi te direktive.
2. V poročilu *iz odstavka 1* se med drugim z vidika družbenega, gospodarskega, **tehnološkega ter drugega ustreznega** razvoja obravnava uporaba evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide, **zlasti učinek kakršnih koli pristojbin, obseg, v katerem so bili z izvajanjem te direktive doseženi njeni cilji, in njeno sovplivanje z drugimi ustreznimi pravnimi akti Unije**, da se oceni, ali je treba to direktivo pregledati.

To poročilo vključuje tudi analizo posebnih neenakopravnih razmer zaradi presečne diskriminacije, ki se razume kot diskriminacija na podlagi kombinacije invalidnosti in katerih koli drugih razlogov in jo prepovedujejo direktive Sveta 79/7/EGS²⁴, 2000/43/ES²⁵, 2000/78/ES²⁶ ali 2004/113/ES²⁷, pri čemer je posebni poudarek na invalidnih ženskah in dekletih.

3. *Komisija do ... [54 mesecev od datuma začetka veljavnosti te direktive] oceni morebitne preostale vrzeli v zvezi s prostim gibanjem invalidov. Komisija ustrezno upošteva rezultat te ocene pri odločanju, ali so za odpravo takih vrzeli potrebni nadaljnji ukrepi na ravni Unije.*
4. Države članice Komisiji na njeno zahtevo pravočasno sporočijo   informacije, ki jih Komisija potrebuje za pripravo poročila iz odstavka 1.

---

²⁴ Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (UL L 6, 10.1.1979, str. 24).

²⁵ Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost (UL L 180, 19.7.2000, str. 22).

²⁶ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL L 303, 2.12.2000, str. 16).

²⁷ Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi (UL L 373, 21.12.2004, str. 37).

5. V *poročilu iz odstavka 1* se upoštevajo stališča invalidov, ■ ustreznih nevladnih organizacij, *zlasti* organizacij, ki zastopajo invalide, ter *gospodarskih deležnikov*.

■

Člen 21

Prenos

1. Države članice do ... [**30** mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive] sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh ukrepov.

Te ukrepe uporabljajo od ... [**42** mesecev po datumu začetka veljavnosti te direktive].

2. Države članice se v sprejetih ukrepih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 22

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 23

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V ...,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica

PRILOGA I

OBLIKA EVROPSKE KARTICE UGODNOSTI ZA INVALIDE

SPREDNJA STRAN: Besedilo „Evropska kartica ugodnosti za invalide“ v angleškem jeziku *ter v jeziku ali jezikih države članice izdajateljice.*

HRBTNA STRAN: Informacije, o katerih odloči država članica izdajateljica in so navedene v jeziku ali jezikih te države članice.

1. Velikost kartice je v skladu z *obliko ID-1, določeno s standardom ISO/IEC 7810.*

2. Kartica vsebuje:

- sliko imetnika kartice;
- priimek in ime imetnika kartice;
- datum rojstva imetnika kartice;
- serijsko številko *ali* številko *dosjeja* kartice.

3. Barva kartice je svetlo in temno modra v skladu s sliko iz te priloge, zanjo pa se uporabljajo naslednji zapisi:

- temno modra: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
- svetlo modra: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 0, 110, 183

4. Na kartici sta navedena **datum izdaje in datum** izteka veljavnosti.
5. Kartica vsebuje kodo države v modrem krogu.
6. Uporablja se pisava ARIAL Regular **ali, kadar to ni mogoče, Sans Serif. Zagotovi se dovolj kontrasta med barvami v ospredju in barvami v ozadju.**
7. Besedilo „Evropska kartica ugodnosti za invalide“ se navede v pisavi Arial in v Braillovi pisavi z uporabo mer pisave Marburg.
8. Neobvezna črka „A“ (v latinici ter v Braillovi pisavi) se lahko doda, če kartica invalidu omogoča, da ga spremljajo eden ali več osebnih pomočnikov **ali druge osebe, ki ga spremljajo ali mu pomagajo in so priznane na podlagi nacionalnega prava ali prakse, ali živali vodnice. Črka „A“ se lahko doda tudi za invalide, ki potrebujejo večjo podporo, v skladu z nacionalnim pravom in prakso.**
9. Po sprejetju **delegiranega akta** iz člena 7(7) se dodajo **koda QR in po možnosti drugi digitalni** elementi, ki uporabljajo elektronska sredstva za preprečevanje goljufij.

Digitalni elementi v fizični različici kartice lahko vsebujejo več osebnih podatkov od tistih, ki so v tej prilogi določeni za fizično različico. Vendar je dostop do takih podatkov omejen na javne organe držav članic izdajateljic in samo na pooblašcene uporabnike. Obdelava takih osebnih podatkov mora biti skladna z Uredbo (EU) 2016/679.

10. *Vnosi so prikazani v angleškem jeziku ter v jeziku ali jezikih države članice izdajateljice. Če želi država članica vnose prikazati v jeziku, ki ni angleški, bolgarski, češki, danski, estonski, finski, francoski, grški, hrvaški, irski, italijanski, latvijski, litovski, madžarski, malteški, nemški, nizozemski, poljski, portugalski, romunski, slovaški, slovenski, španski ali švedski jezik, to stori brez poseganja v druge določbe te priloge. Kadar želi država članica vnose vpisati v bolgarskem ali grškem jeziku, izdelava različico kartice, na kateri uporabi latinico.*

PRILOGA II

OBLIKA EVROPSKE PARKIRNE KARTE ZA INVALIDE

SPREDNJA STRAN

	EUROPEAN PARKING CARD FOR PERSONS WITH DISABILITIES
<input type="text"/> [national language]/Date of issuance:	[NATIONAL LANGUAGE]
<input type="text"/> [national language]/Expiry date:	
<input type="text"/> [national language]/Card serial number:	
<input type="text"/> [national language]/ Issuing authority/organisation:	
<input type="text"/> [national language]/Vehicle plate number (optional):	

HRBTNA STRAN

<input type="text"/> [national language]/Surname:	This card entitles the holder to local parking conditions and facilities available in the Member State concerned. [national language]
<input type="text"/> [national language]/Forename:	
<input type="text"/> [national language]/Date of birth:	
	When in use, the card is to be displayed at the front of the vehicle in such a way that the front of the card is clearly visible for checking purposes. [national language]

1. Velikost evropske parkirne karte za invalide je:
  - višina: 106 mm
  - širina: 148 mm

2. Karta je temno modra in rumena, kot je prikazano na slikah iz te priloge, zanjo pa se uporabljajo naslednji zapisi:
  - temno modra: CMYK 100, 90, 10, 0
RGB 0, 68, 148
  - rumena: CMYK 94, 63, 7, 1
RGB 255, 237, 0

3. Evropska parkirna karta za invalide se na sprednji in hrbtni strani navpično razdeli na dva dela.

(a) Leva stran sprednje strani vsebuje:

- temno moder simbol osebe na invalidskem vozičku na rumenem ozadju;
- **datum izdaje in** datum izteka veljavnosti karte;
- serijsko številko karte;
- ime **█** organa izdajatelja ali organizacije izdajateljice;
- **če** je karta povezana z vozilom in država članica tako zahteva, registrsko tablico tega vozila; **za države članice, ki ne zahtevajo navedbe registrske tablice, karta ne vsebuje zadevnega podatkovnega polja.**

(b) Desna stran sprednje strani vsebuje:

- besede „Evropska parkirna karta za invalide“ v velikih tiskanih črkah v **angleškem jeziku in nacionalnih** jezikih države članice izdajateljice **ter v Braillovi pisavi z uporabo mer pisave Marburg;**

- razpoznavno kodo države članice izdajateljice, obdano z obročem zvezd, ki simbolizira Unijo, kot ozadje;
- *kodo QR in po možnosti druge digitalne elemente, ki uporabljajo elektronska sredstva za preprečevanje goljufij, ki se dodajo po sprejetju delegiranega akta iz člena 8(7).*

Digitalni elementi v fizični različici karte lahko vsebujejo več osebnih podatkov od tistih, ki so v tej prilogi določeni za fizično različico. Vendar je dostop do takih podatkov omejen na javne organe držav članic izdajateljic in samo na pooblaščen uporabnike. Obdelava takih osebnih podatkov mora biti skladna z Uredbo (EU) 2016/679.

- (c) Leva stran hrbtne strani vsebuje:
- priimek in ime imetnika karte;
  -
  - datum rojstva imetnika karte.

■

- (d) Desna stran hrbtnne strani vsebuje **v angleškem jeziku in nacionalnem jeziku ali jezikih države članice izdajateljice**:
- besedilo: „S to karto je imetnik upravičen do lokalnih pogojev parkiranja in parkirnih mest, rezerviranih za invalide, ki so na voljo v zadevni državi članici.“;
  - besedilo: „Med uporabo mora biti karta nameščena na sprednji strani vozila tako, da je sprednja stran karte jasno vidna za namene preverjanja.“.

4. **█** Vnosi so prikazani v **angleškem jeziku ter v** jeziku ali jezikih države članice izdajateljice. Če želi država članica vnose prikazati v jeziku, ki ni angleški, bolgarski, češki, danski, estonski, finski, francoski, grški, hrvaški, irski, italijanski, latvijski, litovski, madžarski, malteški, nemški, nizozemski, poljski, portugalski, romunski, slovaški, slovenski, španski ali švedski jezik, to stori brez poseganja v druge določbe te priloge. Kadar država članica vnose vpiše v bolgarskem ali grškem jeziku, izdelava različico karte, **█** na kateri uporabi latinico.

█

Or. en